HERCEGBOSANSKE ŽUPNIJE

* * *

Na temelju članka 35. Ustava Hercegbosanske županije, donosim

ODLUKU
o proglašenju Zakona o sudovima Hercegbosanske županije

Proglašavam Zakon o sudovima Hercegbosanske županije, kojeg je donijela Skupština Hercegbosanske županije na sjednici održanoj dana 31. siječnja 1997. godine u Tomislavgradu.

Bosna i Hercegovina
Federacija BiH
Hercegbosanska županija
ŽUPAN
Broj: Ž-3/97
Kupres, 07. veljače 1997.

Župan
Mirko Baković

* * *

ZAKON
O SUDOVIMA

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim zakonom utemeljuju se sudovi Hercegbosanske županije (u daljnjem tekstu: Županija), utvrđuje njihov djelokrug, način izbora sudaca, te druga pitanja od značaja za rad sudova u Županiji.

Članak 2.

Sudovi su tijela državne vlasti, koja sudbenu vlast obavljaju samostalno i neovisno u okviru djelokruga utvrđenog zakonom.

Članak 3.

Sudovi se osnivaju i ukidaju zakonom.

Članak 4.

Sudovi u Županiji sude na temelju Ustava i zakona Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija), Ustava i zakona Županije.

Sudovi u svom radu primjenjuju i druge važeće propise.

Članak 5.

Sudovi zaštićuju najviše vrednote ustavnog poretka, a posebno ljudske slobode i prava čovjeka i građanina, pružaju pravnu zaštitu osobnog i obiteljskog života čovjeka i građanina, njegovog dostojanstva, ugleda i časti, te osiguravaju jednakost primjene zakona i ravnopravnost čovjeka i građanina.

Članak 6.

Sudovi odlučuju u sporovima o osnovnim osobnim odnosima, osnovnim pravima i obvezama građana, te pravima i obvezama Županije i općina, izriču kazne i druge mjere počiniteljima kaznenih djela utvrđenih međunarodnim pravom ili zakonom, odlučuju o zakonitosti pojedinačnih akata državnih tijela i pravnih osoba koje imaju javne ovlasti, rješavaju radne, imovinske, privredne i druge građansku-pravne sporove, pružaju građanima pravnu pomoć, te odlučuju o drugim odnosima kad je to zakonom određeno.

Članak 7.

Odluke suda može mijenjati i ukidat samo mje-

rodavni sud u postupku propisanom zakonom.

Članak 8.

Rad sudova je javan.

Javnost rada osigurava se posebice: javnom raspravom pred sudovima i objavljivanjem sastava sudskih vijeća, davanjem obavijesti o tijeku sudskog postupka zainteresiranim osobama pod uvjetima, utvrđenim zakonom, omogućavanje javnosti da se putem javnih priopćenja upozna s radom sudova, objavljivanjem važnijih sudskih odluka.

Sudovi mogu iznimno, suglasno zakonu, isključiti javnost u raspravi pred sudom radi čuvanja tajne, zaštite morala, interesa maloljetnika i radi drugih posebnih interesa društvene zajednice.

Članak 9.

Sudovi sude u vijećima.

Sastav vijeća određuje se zakonom.

Zakonom se može propisati da u određenim stvarima sudi sudac pojedinac.

Članak 10.

Sudska vijeća sastavljena su od sudaca i građana kao sudaca porotnika.

Zakonom se može propisati da u određenim sudovima i određenim stvarima u suđenju učestvuju samo suci.

Članak 11.

Suce i suce porotnike (u daljnjem tekstu: suci) imenuje i razrješava nadležno tijelo utvrđeno ovim Zakonom.

Članak 12.

Sudac neće biti krivično gonjen niti odgovoran u građanskom postupku za bilo kakva krivična djela učinjena u vršenju svoje dužnosti.

Članak 13.

U poslovima iz sudskog djelokruga sudovi su jedan drugom dužni pružati pravnu pomoć.

Državna tijela dužna su pružati pomoć sudovima u obavljanju sudbene vlasti.

Sudovi su dužni državnim tijelima pružati pravnu pomoć dostavljanjem spisa ili drugih isprava koji su potrebni za vođenje postupka, ako se time ne ometa sudski postupak.

Članak 14.

Odluke sudova donešne u drugim županijama (kantonima) Federacije imaju važnost i izvršive su i na teritoriji Županije.

Odluke sudova donesene u Republici Srpskoj imaju važnost i izvršive su i na teritoriju Županije pod uvjetom uzajamnosti.

Članak 15.

Odluke, isprave i drugi pojedinačni akti izdati od državnih tijela i ovlaštenih pravnih osoba u drugim županijama (kantonima) Federacije imaju pred sudovima Županije istu važnost.

Odluke, isprave i drugi pojedinačni akti izdati od državnih tijela i ovlaštenih pravnih osoba u Republici Srpskoj imaju pred sudovima Županije istu važnosti, pod uvjetom uzajamnosti.

Članak 16.

Sud ima pečat koji sadrži naziv suda, te naziv i grb Županije.

Na zgradi suda mora biti istaknut naziv suda i grb Županije.

Članak 17.

U sudovima su u službenoj uporabi hrvatski i bošnjački jezik i latinično pismo.

II. USTROJSTVO I DJELOKRUG

1. Ustrojstvo sudova

Članak 18.

Sudovi u Županiji su općinski sudovi i Županijski sud.

Članak 19.

Općinski sud osniva se u pravilu za područje jedne općine.

Za područje dvije ili više općina može se osnovati jedan općinski sud.

Članak 20.

Županijski sud osniva se za područje Županije.

Sjedište Županijskog suda je u Livnu.

Članak 21.

Općinski sudovi mogu iznimno obavljati sudbenu vlast i izvan sjedišta suda.

Općinski sudovi mogu pružati pravnu pomoć građanima izvan sjedišta suda u vrijeme uredovnih dana.

2. Djelokrug sudova

Članak 22.

Općinski sudovi:

1. U krivičnim predmetima:

a) sude u prvom stupnju za krivična djela;
b) sude u prvom stupnju u krivičnim postupcima protiv maloljetnika;
c) sprovode istragu i druge radnje, rješavaju po žalbama protiv rješenja istražnog suca i o njegovim prijedlozima;
d) odlučuju o molbama osuđenih osoba za brisanje osude na temelju sudske odluke i o molbama osuđenih osoba za prestanak mjera sigurnosti, odnosno za prestanak pravne posljedice osude, a u svezi sa sudskim odlukama koje je donio općinski sud u prvom stupnju;
e) obavljaju i druge poslove određene zakonom.

2. U građanskim predmetima:

a) sude o sporovima o građansko-pravnim zahtjevima, ako za pojedine vrste sporova nije zakonom propisana nadležnost drugog suda;
b) sude o sporovima zbog smetanja posjeda;
c) sude o sporovima o stvarnim i osobnim služnostima;
d) sude o sporovima uz najamnih, zakupnih i stambenih odnosa;
e) sude u sporovima o utvrđivanju ili osporavanju očinstva ili materinstva;
f) sude u sporovima o postojanju ili nepostojanju braka, o poništenju braka ili razvodu braka,
g) sude u sporovima o uzdržavanju,
h) sude u sporovima o čuvanju i odgajanju djece;
i) sude u radnim sporovima.

3. U ostalim predmetima:

a) sude u privrednim sporovima;
b) sude za privredne prijestupe;
c) odlučuju o tužbama protiv konačnih upravnih akata, kao i o zahtjevu za zaštitu sloboda i prava utvrđenih Ustavom Županije, ako su takve slobode i prava povrijeđeni konačnim pojedinačnim aktom ili radnjom službene osobe u tijelu uprave, odnosno odgovorne osobe u drugom pravnom subjektu, kad za zaštitu tih prava nije osigurana druga sudska zaštita;
d) rješavaju izvanparnične i izvršne predmete, ako rješavanje tih predmeta nije povjereno drugom sudu;
e) sude u sporovima iz autorskog prava, kao i sporove koji se odnose na zaštitu ili uporabu i zaštitu pronalazaka, uzoraka, modela ili žigova, o pravu na uporabu i zaštitu tvrtke, kao i sporove iz nelojalne konkurencije i monopolističkih sporazuma;
f) sude u sporovima koji se odnose na brodove i na plovidbu na moru i unutarnjim vodama, kao i u sporovima na koje se primjenjuje plovidbeno pravo (plovidbeni sporovi);
g) rješavaju ostavinske predmete;
h) rješavaju zemljišno-knjižne predmete i vode zemljišne knjige;
i) obavljaju poslove pravne pomoći;
j) obavljaju i druge poslove određene zakonom.

Članak 23.

Općinski sudovi u vijeću sastavljenom od jednog suca i dvojice sudaca porotnika rješavaju o sporovima o postojanju, nepostojanju, poništenju i razvodu braka, o zakonskom i doživotnom uzdržavanju, o povjeravanju djece na čuvanje i odgoj i o otkazu ugovora o korištenju stana i poslovnih prostorija.

U sudskim postupcima u oblasti u kojima društvene odnose uređuje Županija, postupak provodi i odluke donosi sudac pojedinac, ako posebnim zakonom nije drukčije određeno.

Članak 24.

Županijski sud:

1. odlučuje o žalbama protiv odluka općinskih sudova donesenih u prvom stupnju;
2. rješava o sukobu mjesne nadležnosti između općinskih sudova;
3. odlučuje o prijenosu mjesne nadležnosti s jednog općinskog suda na drugi općinski sud;
4. sprovodi postupak redovne likvidacije, prinudnog poravnanja i stečaja;
5. rješava sporove koji nastanu povodom sprovođenja postupka prinudnog poravnanja, stečaja i redovne likvidacije poduzeća;
6. vode odgovarajuće registre sukladno posebnom propisu;
7. sprovodi postupak u svezi s molbama za pružanje međunarodno krivično-pravne pomoći za izručivanje okrivljenih ili osuđenih stranaca;
8. rješava o priznavanju i izvršenju odluka stranih sudova;
9. obavlja i druge poslove određene zakonom.

Članak 25.

Županijski sud može ukazati općinskom sudu na nedostatke u suđenju zapažene prilikom rješavanja o pravnom lijeku ili na drugi način.

Članak 26.

Županijski sud može tražiti od općinskih sudova

podatke koji su mu potrebni radi praćenja i proučavanja pojedinih pitanja koja se pojavljuju u ostvarivanju sudske funkcije.

Radi ostvarivanja funkcije iz stavka 1. ovog članka Županijski sud može obavljati i neposredan uvid u rad općinskih sudova.

Članak 27.

Ako općinski sud smatra da zakon ili drugi propis nije suglasan Ustavu Županije, zastat će s postupkom i zatražiti od Županijskog suda da podnese Ustavnom sudu Federacije zahtjev za ocjenu ustavnosti zakona ili drugog propisa.

3. Sjedište i područja sudova

Članak 28.

Općinski sudovi su:

1. Općinski sud u Drvaru - za područje općina Drvar i Grahovo,
2. Općinski sud u Livnu - za područje općina Livno i Glamoč,
3. Općinski sud u Tomislavgradu - za područje općina Tomislavgrad i Kupres.

III. UNUTARNJE USTROJSTVO

Članak 29.

Unutarnju organizaciju u sudovima, osim broja sudaca, utvrđuje predsjednik suda.

Na akta sudova iz stavka 1. ovog članka suglasnost daje ministar pravosuđa i uprave.

1. Sudska uprava

Članak 30.

Poslovi kojima se osiguravaju uvjeti za pravilan rad i poslovanje suda, obavljaju se u okviru sudske uprave.

Poslovi sudske uprave u okviru ovlasti datih propisima obavalja predsjednik suda.

Članak 31.

Poslovi sudske uprave obuhvaćaju osiguranje uvjeta za pravilan rad i poslovanje suda, a posebice:

- ustrojstvo unutarnjeg poslovanja u sudu,
- skrb da se poslovi u sudu obavljaju uredno,
- stručne poslove u svezi ostvarivanja prava i dužnosti djelatnika,
- organiziranje stručnog usavršavanja i obrazovanja sudaca i ostalih djelatnika suda,
- vođenje statistike suda,
- poslove pozivanja i raspoređivanja sudaca porotnika,
- poslove u svezi sa stalnim sudskim vještacima i tumačima,
- poslove izvršenja krivičnih sankcija i postupanja s pritvorenicima,
- financijsko-materijalno poslovanje suda,
- poslove ovjera isprava namijenjenih za uporabu u inozemstvu,
- poslove u svezi pritužbi stranaka na rad suda,
- druge poslove propisane zakonom i pravilnikom o unutarnjem poslovanju sudova.

Općinski sudovi su dužni polugodišnja i godišnja izvješća o svom radu dostavljati Županijskom sudu.

Županijski sud dostavlja Skupštini Županije informaciju o radu sudova Županije putem Ministarstva pravosuđa i uprave (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) najmanje jedanput godišnje.

Županijski sud, po vlastitoj inicijativi ili po zahtjevu Skupštine Županije, može dostavljati informacije o stanju i problemima u radu sudova Županije.

Članak 32.

Poslovima sudske uprave, rukovodi predsjednik suda sukladno zakonu i odredbama Pravilnika o unutarnjem poslovanju suda.

Predsjednik suda u slučaju njegove odsutnosti ili spriječenosti u obavljanju poslova sudske uprave zamjenjuje sudac određen godišnjim rasporedom poslova.

U poslovima sudske uprave predsjedniku suda pomaže tajnik suda.

2. Sudski odjel i sjednice svih sudaca

Članak 33.

U sudovima u kojima ima dva ili više sudskih vijeća, odnosno sudaca pojedinaca koji odlučuju u stvarima iz istog pravnog područja, ustanovljuju se sudski odjeli u čiji sastav ulaze suci koji o tim stvarima odlučuju.

Članak 34.

Na sjednicama sudskih odjela razmatraju se pitanja od interesa za rad odjela, a psebice: organiziranje unutarnjeg poslovanja, praćenje rada, raspravljanje o spornim pitanjima, ujednačavanje sudske prakse, unapređivanje metoda rada i stručno usavršavanje sudaca, sudskih savjetnika i sudačkih pripravnika raspoređenih na rad u odjelu.

Članak 35.

Sjednica sudskog odjela saziva se i kad se utvrdi da o pitanjima primjene zakona postoji nesuglasnost između pojedinih vijeća ili sudaca pojedinaca ili kad jedno vijeće ili sudac pojedinac odstupi od ranije prihvaćenog shvaćanja.

Sjednica sudskog odjela utvrđuje pravna shvaćanja većinom glasova svih sudaca odjela.

Pravno shvaćanje usvojeno na sjednici odjela obvezno je za sva vijeća koja su u sastavu odjela.

Ako je u konkretnom slučaju vijeće donijelo odluku koja nije suglasna s pravnim shvaćanjem kojeg drugog vijeća, predsjednik odjela ili predsjednik suda može odrediti da se zastane sa slanjem prijepisa odluke i da se pitanje nesuglasnosti raspravi na sjednici odjela.

Ako u slučaju iz stavka 4. ovog članka sjednica odjela zauzme shvaćanje protivno donesenoj odluci vijeća, vijeće koje je donijelo odluku dužno je o predmetu ponovno odlučiti.

Članak 36.

Sudskim odjelom rukovodi predsjednik odjela, određen godišnjim rasporedom poslova.

Članak 37.

U sudovima se održavaju sjednice svih sudaca na kojima se razmatraju pitanja od interesa za rad suda, kao i pitanja koja su od značaja za društvene odnose i pojave koje je sud pratio i proučavao i na probleme sudske prakse, pripremaju izvješća i obavijesti nadležnim tijelima i daje mišljenje predsjedniku suda za godišnji raspored sudačkih poslova.

Članak 38.

Sjednica svih sudaca razmatra i pitanja iz članka 34. i 35. ovog Zakona u sudovima koji nemaju uvjete za ustanovljavanje sudskih odjela.

Članak 39.

Sjednicu svih sudaca saziva i njenim radom rukovodi predsjednik suda.

IV. PRAVOSUDNA UPRAVA

Članak 40.

Ovlasti u svezi organiziranja rada u sudovima i nadzor nad vršenjem sudske uprave obavlja Ministarstvo.

Članak 41.

Ministarstvo:

- osigurava provedbu ovog Zakona i drugih propisa i mjera koji se odnose na ustrojstvo i rad sudova;
- prati, analizira ustrojstvo, metode rada i funkcioniranja sudova i poduzima mjere za unapređivanje njihovog ustrojstva i poslovanja;
- prati, analizira i vodi evidenciju kadrova u sudovima i brine o njihovom stručnom usavršavanju;
- brine se za osiguranje materijalnih i drugih uvjeta za rad sudova;
- daje sudovima naloge i upute za pravilno obavljanje sudske uprave;
- poduzima mjere za uredno i pravodobno obavljanje poslova sudova sukladno zakonu i drugim propisima;
- ispituje osnovanost pritužaba na rad sudova u odnosu na rad sudske uprave, odugovlačenja sudskih postupaka ili drugih razloga;
- daje upute za prikupljanje statističkih i drugih podataka o radu sudova;
- organizira provedbu informatika za potrebe sudova;
- obavlja i druge poslove određene zakonom.

Ministarstvo može tražiti od sudova izvješća i podatke koji su mu potrebni za obavljanje poslova iz svog djelokruga za izvršenje zadaća iz stavka 1. ovog članka, te obavljati i neposredan uvid u rad sudova.

Članak 42.

Ministar pravosuđa i uprave:

- propisuje organizaciju i način unutarnjeg poslovanja sudova;
- potvrđuje broj sudaca i sudaca porotnika u pojedinim sudovima;
- utvrđuje orjentacijska mjerila o potrebnom broju sudaca i ostalih djelatnika;
- obavlja i druge poslove utvrđene zakonom.

VI. SUCI I SUCI POROTNICI

1. Imenovanje sudaca i sudaca porotnika

Članak 43.

Postupak imenovanja sudaca i sudaca porotnika uređuje se zakonom.

Članak 44.

Za suca može biti imenovan državljanin Federacije koji ima prebivalište na području Federacije, koji je diplomirani pravnik sa položenim pravosudnim ispitom, te ima iskazane stručne i radne sposobnosti.

Suci se biraju na neodređeno vrijeme, i mogu

biti u službi do navršenih 70 godina života.

Nacionalni sastav sudaca u cjelini mora odražavati nacionalnu strukturu pučanstva Županije.

Članak 45.

Za suca općinskog suda može biti imenovana osoba koja, pored uvjeta iz članka 44. ovog Zakona ima najmanje dvije godine radnog iskustva poslije položenog pravosudnog ispita na poslovima sudskog savjetnika ili savjetnika u javnom tužiteljstvu, javnog tužitelja ili zamjenika javnog tužitelja, javnog pravobranitelja ili zamjenika javnog pravobranitelja, odvjetnika, odnosno četiri godine na drugim pravnim poslovima.

Za suca Županijskog suda može biti imenovana osoba koja ima najmanje četiri godine radnog iskustva na poslovima utvrđenim stavkom 1. ovog članka, odnosno osam godina na drugim pravnim poslovima.

Članak 46.

Suce općinskog suda imenuje predsjednik Županijskog suda, nakon konsultacija s općinskim načelnikom.

Članak 47.

Suce Županijskog suda imenuje većinom glasova Skupština Županije, na prijedlog župana.

Članak 48.

Imenovanje sudaca obavlja se na temelju javnog natjecaja objavljenog u sredstvima javnog informiranja koji su dostupni svim građanima Županije.

Javni natječaj objavljuje Ministarstvo na temelju prijedloga o slobodnom mjestu suca koji podnosi predsjednik suda.

Javni natječaj iz stavka 1. ovog članka sadrži naziv suda, broj sudaca koji će se imenovati, zakonske uvjete koje kandidat za suca treba ispunjavati, rok za podnošenje prijava, dokaze i podatke koje uz prijavu treba podnijeti i naziv tijela kome se prijava podnosi.

Članak 49.

Kandidat podnosi prijavu za imenovanje Ministarstvu neposredno ili preporučeno putem pošte.

Rok za podnošenje prijava ne može biti kraći od 15 dana od dana objave natječaja.

Uz prijavu za imenovanje kandidat prilaže dokaze o ispunjavanju zakonskih uvjeta za suca i podatke o dosadašnjem radu.

Prijave kandidata sa dokazima i podacima obrađuje Ministarstvo, utvrđuje listu kandidata abecednim redom i sa svojim mišljenjem o stručnim sposobnostima kandidata dostavlja županu, odnosno predsjedniku Županijskog suda na daljnju proceduru.

Prijave kandidata koje ne sadrže podatke i dokaze iz stavka 3. ovog članka neće se uzimati u razmatranje.

Članak 50.

Odluku o imenovanju predsjednik Skupštine Županije, odnosno predsjednik Županijskog suda dostavlja imenovanom kandidatu i sudu u koji je sudac imenovan.

Odluka o imenovanju objavljuje se u "Narodnim novinama Hercegbosanske županije" .

Poslije izvršenog imenovanja Ministarstvo vraća dokumentaciju kandidatima koji nisu imenovani.

Članak 51.

Prije stupanja na dužnost suci daju prisegu.

Tekst prisege glasi:

" Prisežem da ću se u obavljanju službe suca pridržavati Ustava i zakona Federacije i Ustava i zakona Županije, te da ću službu obavljati savjesno i nepristrano."

Članak 52.

Suci općinskog suda daju prisegu iz članka 51. ovog Zakona pred predsjednikom Županijskog suda.

Suci Županijskog suda daju prisegu iz članka 51. ovog Zakona pred predsjednikom Skupštine Županije.

Ukoliko sudac bez opravdanog razloga ne dade prisegu u roku od mjesec dana od dana imenovanja smatra se da nije ni imenovan.

Članak 53.

Svaki sud ima predsjednika suda.

Predsjednik suda bira se iz reda sudaca tajnim glasovanjem većinom glasova svih sudaca na period od četiri godine i može biti ponovno izabran po istoj proceduri.

2. Prestanak službe suca

Članak 54.

Sucu prestaje služba smjenjivanjem ili podnošenjem ostavke.

Članak 55.

Postupak za smjenjivanje suca pokreće se:

- ako bude osuđen za krivično djelo koje ga čini nedostojnim za obavljanje službe suca;
- ako se utvrdi da je počinio težu povredu službe, odnosno ugleda službe suca;

- ako se utvrdi da nije stručno sposoban za obavljanje službe suca ili ako duže vrijeme ne postiže zadovoljavajuće rezultate u radu, odnosno ako duže vrijeme neuredno obavlja službu suca;
- ako se na temelju mišljenja ovlaštene zdravstve ustanove utvrdi da je trajno izgubio radnu sposobnost za obavljanje službe.

Članak 56.

Prijedlog za smjenjivanje suca Županijskog suda daje župan, a na temelju inicijative predsjednika Vrhovnog suda Federacije, predsjednika Županijskog suda, odnosno ministra pravosuđa i uprave.

Prijedlog za smjenjivanje suca općinskog suda daje predsjednik Županijskog suda i predsjednik općinskog suda.

Članak 57.

Suci Županijskog suda smjenjuju se konsenzusom sudaca Vrhovnog suda Federacije.

Suci općinskog suda smjenjuju se konsenzusom sudaca Županijskog suda.

Članak 58.

Sudac Županijskog suda podnosi ostavku Skupštini Županije.

Sudac općinskog suda podnosi ostavku predsjedniku Županijeskog suda.

Sucu koji je podnio ostavku služba prestaje sukladno propisu o državnoj upravi.

Članak 59.

Odluka o prestanku službe sucu s razlozima prestanka objavljuje se u " Narodnim novinama Hercegbosanske županije" .

Članak 60.

Za suca porotnika može biti imenovan državljanin Federacije, koji ima prebivalište na području Federacije, te koji je dostojan i sposoban za obavljanje službe suca porotnika.

Sudac porotnik koji učestvuje u suđenju maloljetnicima, pored uvjeta iz stavka 1. ovog članka, mora imati iskustva u odgoju maloljetnika.

Članak 61.

Suci porotnici imenuju se na vrijeme od četiri godine i po isteku tog roka mogu biti ponovno imenovani.

Članak 62.

Suce porotnike Županijskog suda imenuje Skupština Županije, na prijedlog župana.

Suce porotnike općinskog suda imenuje predsjednik Županijskog suda na prijedlog općinskog načelnika.

Članak 63.

Suci porotnici za obavljanje svoje službe suca porotnika imaju pravo na naknadu troškova, naknadu za izgubljenu zaradu i nagradu.

Uvjete, visinu nagrade i naknade iz stavka 1. ovog članka utvrđuje Ministar pravosuđa i uprave.

3. Prava i dužnosti suca

Članak 64.

Sudac obnaša sudačku dužnost u sudu u koji je imenovan.

Sudac općinskog suda može privremeno, a najduže do tri mjeseca bez svog pristanka biti upućen na rad u drugi općinski sud.

Sudac općinskog suda može uz svoj pristanak biti upućen na rad u drugi općinski sud i na dulje vrijeme ili trajno premješten.

Rješenje o upućivanju na rad u smislu stavka 2. i 3. ovog članka donosi predsjednik Županijskog suda na zajednički prijedlog predsjednika općinskih sudova.

Sudac je dužan savjesno, odgovorno i zakonito vršiti službu suca i čuvati svoj ugled i ugled suda u koji je imenovan.

Sudac ne smije pripadati ni jednoj političkoj stranci niti sudjelovati u njenim aktivnostima.

Sudac Županijskog suda ne može biti zastupnik u Skupštini Županije.

Bračni drugovi, srodnici u pravoj liniji, odnosno srodnici u pobočnoj liniji do drugog stupnja ne mogu obavljati službu suca u istom sudu.

Sudac ne može obavljati službu ili posao koji bi mogao utjecati na njegovu samostalnost ili neovisnost ili bi umanjivao njegav društveni ugled ili je inače nespojiv sa službom suca.

Posebnim pravilnikom utvrdit će se koja služba, odnosno posao nije spojiva sa službom suca sukladno odredbi stavka 9. ovog članka, koji će donijeti Ministar pravosuđa i uprave u toku od 6 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

Suci su ovlašteni pisati stručne i znanstvene radove, objavljivati sadržaje sudskih odluka, sudjelovati u radu stručnih i znanstvenih skupova, u pripremi nacrta propisa i drugim sličnim aktivnostima.

Članak 65.

Sudac za vrijeme službe ima pravo na plaću i druge naknade sukladno posebnom propisu.

Plaće i druge naknade sudaca ne mogu biti umanjene tijekom trajanja službe.

Članak 66.

Županija odgovara za štetu koju u obavljanju službe nanese sudac građaninu ili pravnoj osobi svojim nepravilnim ili nezakonitim radom.

Županija može od suca tražiti naknadu isplaćene svote samo ako je sudac štetu načinio namjerno ili iz krajnje nepažnje.

Zahtjev za naknadu štete iz stavka 2. ovog članka zastarijeva u roku od šest mjeseci od dana i isplaćene naknade.

VII. DJELATNICI SUDA

1. Tajnik suda

Članak 67.

Sud s više od pet sudaca ima tajnika.

Tajnik suda pomaže predsjedniku suda u obavljanju poslova sudske uprave.

Za tajnika Županijskog suda može biti izabrana osoba koja je diplomirani pravnik s položenim pravosudnim ili stručnim ispitom i najmanje dvije godine radnog iskustva poslije položenog ispita.

Za tajnika općinskog suda može biti izabrana osoba koja je diplomirani pravnik s položenim stručnim ispitom i najmanje dvije godine radnog iskustva.

2. Sudski savjetnici

Članak 68.

Sud ima sudske savjetnike.

Sudski savjetnici pomažu u radu sucu, izrađuju nacrte sudskih odluka, primaju na zapisnik tužbe, prijedloge i druge podneske i izjave stranaka, te obavljaju samostalno ili pod nadzorom suca druge stručne poslove određene posebnim propisom.

Za sudskog savjetnika u općinskoin sudu može biti izabrana osoba koja je diplomirani pravnik sa položenim pravosudnim ispitom.

Za sudskog savjetnika u Županijskom sudu može biti izabrana osoba koja ispunjava uvjete propisane ovim Zakonom za imenovanje suca općinskog suda.

3. Sudački pripravnici

Članak 69.

U sudovima zasniva radni odnos određen broj sudačkih pripravnika - diplomiranih pravnika.

Broj sudačkih pripravnika iz stavka 1. ovog članka utvrđuje predsjednik suda aktom u unutarnjoj organizaciji.

Na uvjete za prijem sudačkih pripravnika, trajanje i način obavljanja pripravničke prakse, kao i uvjete za polaganje pravosudnog ispita, program i način polaganja tog ispita, te druga pitanja u svezi sa sudačkim pripravnicima primjenjuju se odredbe Zakona o pravosudnom ispitu (" Službene novine Federacije BiH" , broj 2/95).

3. Ostali djelatnici

Članak 70.

U sudovima postoji određen broj djelatnika za obavljanje stručnih, administrativnih i tehničko-pomoćnih poslova.

Broj djelatnika iz stavka 1. ovog članka utvrđuje se aktom o unutarnjoj organizaciji.

Članak 71.

Na djelatnike u sudovima shodno se primjenju propisi koji važe za djelatnike u tijelima uprave, ako ovim Zakonom nije drukčije, određeno.

VIII. STALNI SUDSKI TUMAČI I VJEŠTACI

1. Stalni sudski tumači

Članak 72.

Stalni sudski tumači prevode na zahtjev suda, državnog tijela, pravne ili fizičke osobe izgovoreni ili pisani tekst s jezika u službenoj uporabi u Županiji na strani jezik, sa stranog jezika na jezik u službenoj uporabi u Županiji ili sa stranog jezika na drugi strani jezik.

Stalne sudske tumače postavlja i razrješuje predsjednik Županijskog suda po pribavljenom mišljenju odgovarajućih strukovnih tijela ili organizacija.

Županijski sud vodi popis stalnih sudskih tumača postavljenih za područje Županije.

Ministar pravosuđa i uprave propisat će uvjete koje moraju ispunjavati stalni sudski tumači, njihova prava i dužnosti, visinu nagrade i naknade troškova za njihov rad u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

2. Stalni sudski vještaci

Članak 73.

Stalni sudski vještaci pružaju sudu usluge stručnog znanja kojim sud ne raspolaže, kad je to potrebno za utvrđenje ili razjašnjenje pravno odlučnih činjenica.

Članak 74.

Vještačenje mogu obavljati fizičke ili pravne osobe.

Za obavljanje vještačenja fizičke osobe moraju imati najmanje završenu višu školsku spremu odgovarajuće struke.

Pravne osobe mogu obavljati vještačenje samo u okviru svoje registrirane djelatnosti, pod uvjetom da to obavljaju njihovi djelatnici koji ispunjavaju uvjete

predviđene za fizičke osobe iz stavka 2. ovog članka.

Članak 75.

Prilikom osnivanja pravne osobe koja će isključivo ili dijelom u okviru svoje djelatnosti obavljati poslove vještačenja, potrebno je pribaviti mišljenje Ministarstva o ispunjavanju uvjeta iz članka 74. stavak 3. ovog Zakona.

Članak 76.

Stalne sudske vještake - fizičke osobe postavlja i razrješuje predsjednik Županijskog suda.

Članak 77.

Ministar pravosuđa i uprave propisat će uvjete koje moraju ispunjavati uvjete fizičke ili pravne osobe za obavljanje poslova vještačenja, te njihova prava i dužnosti, visinu nagrade i naknade troškova za njihov rad, kad to posebnim propisom nije drukčije određeno, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

Članak 78.

Popis fizičkih i prvnih osoba koje obavljaju poslove vještačenja objavljuje Ministarstvo u " Narodnim novinama Hercegbosanske županije"

IX. ČUVANJE SLUŽBENE TAJNE

Članak 79.

Suci, suci porotnici, tajnici, sudski savjetnici, sudački pripravnici i ostali djelatnici u sudu, stalni sudski tumači i vještaci dužni su čuvati službenu tajnu, bez obzira na način na koji su je doznali.

Pod službenom tajnom razumijeva se osobito:

- sve ono što je kao službena tajna određeno zakonima ili drugim propisima;
- sve ono što je kao službena tajna, odnosno poslovna tajna određeno općim aktima pravnih osoba i drugih tijela, organizacija i institucija;
- podaci i isprave posebno označene kao službena, odnosno poslovna tajna od strane državnih tijela ili pravnih osoba, drugih tijela, organizacija ili institucija;
- podaci i isprave koje su predsjednik suda ili ovlašteni djelatnik suda označio kao službenu tajnu.

Članak 80.

Obveza čuvanja službene tajne traje i nakon prestanka rada na sudu.

Predsjednik suda može suca ili djelatnika suda osloboditi obveze čuvanja službene tajne ako u pojedinom slučaju za to postoje opravdani razlozi.

Za predsjednika općinskog suda odluku u smislu stavka 2. ovog članka donosi predsjednik Županijskog suda, a za predsjednika Županijskog suda sjednica sudaca Županijskog suda.

Članak 81.

Sudac i djelatnik suda ne smiju neovlaštenim osobama dati podatke o osobnim obiteljskim i imovinskim prilikama građana.

Uvid u sudske spise dozvoljava sudac ili drugi djelatnik suda određen godišnjim rasporedom poslova koje na to imaju pravo po posebnom propisu.

X. SREDSTVA ZA RAD SUDOVA

Članak 82.

Sredstva za rad sudova osiguravaju se u proračunu Županije.

Sredstva za rad sudova obuhvaćaju sredstva za obavljanje redovne djelatnosti (sredstva za plaće sudaca i ostalih djelatnika, sredstva materijalne troškove, sredstva za amortizaciju stvari, opreme i zgrada) i sredstva za posebne namjene.

Članak 83.

Financijsko i materijalno poslovanje sudova obavlja se na način koji važi za tijela državne uprave, a financijsko i materijalno poslovanje sa strankama na način određen propisom koji donosi ministar pravosuđa i uprave.

XI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 84.

Izuzetno od odredbe članka 48. stavak 2. ovog Zakona imenovanje prvih sudaca obavit će se na temelju natječaja koji će raspisati Ministarstvo na temelju odluke o broju sudaca, sukladno odredbi članka 42. stavak 1. alineja 2. ovog Zakona.

Članak 85.

Županijski sud početak će s radom najkasnije do 1. ožujka 1997. godine.

Do dana početka rada Županijskog suda utvrđenog stavkom 1. ovog članka Skupština Županije izvršit će imenovanje sudaca Županijskog suda.

Članak 86.

Do 15. ožujka 1997. godine predsjednik Županijskog suda izvršit će imenovanje sudaca općinskih sudova, sukladno ovom Zakonu.

Članak 87.

Mandat prvih sudaca imenovanih sukladno odredbama ovog Zakona je pet godina, ako ranije ne napune 70 godina života i mogu biti ponovno imenovani.

Za suce imenovane sukladno odredbi stavka 1. ovog članka mogu biti imenovane osobe koje nemaju odgovarajuće radno iskustvo utvrđeno člankom 45. ovog Zakona.

Članak 88.

Do donošenja odgovarajućih propisa sudovi Županije primjenjivat će propise koji su bili na snazi u Županiji na dan stupanja na snagu ovog Zakona.

Članak 89.

Do uspostave Županijskog suda za prekršaje, Županijski sud će odlučivati o žalbama protiv odluka općinskih sudova za prekršaje, sukladno posebnom zakonu.

Članak 90.

Ovaj Zakon stupa na snagu narednog dana od dana objave u " Narodnim novinama Hercegbosanske županije" .

Bosna i Hercegovina
Federacija BiH
Hercegbosanska Županija
SKUPŠTINA
Broj: 01-4/97
Tomislavgrad, 31. siječnja 1997. g.

Predsjednik
Mijo Tokić

* * *